

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС
ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ САНЪАТ ВА МАДАНИЯТ ИНСТИТУТИ
ҲУЗУРИДАГИ ПЕДАГОГ КАДРЛАРНИ ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА
УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШ ТАРМОҚ МАРКАЗИ**

“Тасдиқлайман”

Тармоқ маркази директори

_____ О.А.Хасанов

2016 йил «__» _____

**“Таълим тизимида номоддий маданий мерос”
модули бўйича**

ИШЧИ ЎҚУВ ДАСТУРИ

Малака ошириш курси йўналиши: Мусиқа санъати (турлари бўйича)

Тингловчилар контингенти: Олий таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари

Модулнинг ишчи ўқув дастури Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими ўқув-методик бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашининг 2016 йил “___” _____даги ___-сонли баённомаси билан маъқулланган ўқув дастури ва ўқув режасига мувофиқ ишлаб чиқилган.

Тузувчи: ЎзДСМИ “Чолғу ижрочилиги” кафедраси
мудири, профессор
Тошматов Ўрозали

Тақризчилар: Париж миллий олий мусиқа ва рақс
консерваторияси профессори
Dylan Corlay

ЎзДСМИ “Фольклор ижрочилиги” кафедраси
мудири, доцент Ахмедова Ойгул

Ишчи ўқув дастури ЎзДСМИ хузуридаги педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тармоқ маркази мажлисида маъқулланган (2016 йил _____ - сонли баённомаси).

Кириш

Дастур ривожланган мамлакатлардаги мавжуд халқаро тажрибалар асосида яратилган “Муסיқа санъати (турлари бўйича)” қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича ишлаб чиқилган намунавий ўқув режа ва дастур мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган бўлиб, у замонавий талаблар асосида қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг мазмунини такомиллаштириш ҳамда олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий компетентлигини мунтазам ошириб боришни мақсад қилади.

Дастур доирасида берилаётган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёргарлигига қўйиладиган умумий малака талаблари ва ўқув режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологиялари, илғор хорижий тажрибалардан самарали фойдаланиш, илмий фаолиятини мунтазам юксалтириш, шунингдек, педагогик вазиятларда оптимал қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Ушбу дастурда номоддий маданий мероснинг моҳияти, барқарор тараққиётни таъминлашда унинг ўрни, номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш борасида ЮНЕСКО томонидан олиб борилаётган ишлар, Ўзбекистондаги номоддий маданий мерос намуналарининг соҳалари ва турлари, муҳофаза борасида амалга оширилган ишлар, ушбу йўналишдаги халқаро ташкилотлар ва уларнинг фаолияти, айрим мамлакатлардаги илғор тажрибалар, фольклор санъатини сақлаб қолиш ва ёшлар тарбиясида ундан самарали фойдаланишга ёрдам берувчи маълумотлар баён этилган.

Модулнинг мақсади ва вазифалари

Таълим тизимида номоддий маданий мерос модулининг мақсади:

Номоддий маданий мероснинг жамиятимиз ижтимоий ҳаётидаги ўрни, уни сақлаш ва келгуси авлодларга етказиш, ушбу мероснинг аввалги ва замонавий ҳолатини солиштириш орқали унинг ҳозирги кунда қай даражада таълим тизимида ўрганилаётганлиги мисолида янги замонавий шакл ва услубларни амалиётга татбиқ этиш ва бошқаларни қўллаш учун педагог кадрларни тайёрлашдан иборат.

Таълим тизимида номоддий маданий мерос модулининг вазифалари:

номоддий маданий мероснинг дунёда барқарор тараққиётни таъминлашдаги ўрнини кўрсатиш;

- XX асрнинг сўнги чораги ва XXI аср бошларида номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш борасида амалга оширилган ишларни таҳлил этиш;

- Ўзбекистон ҳудудида мавжуд бўлган номоддий маданий мероснинг соҳалари, турлари, жанрлари билан танишиш;

- номоддий маданий мерос муҳофазаси билан боғлиқ халқаро ва миллий қонунчилик, ҳуқуқий-норматив ҳужжатларни ўрганиш;

-номоддий маданий мероснинг таълим муассасаларида ўрганилиши ва олий таълим тизимида уларни қўллаш учун педагог кадрларни тайёрлашни таъминлашга қаратилган фаолиятни ташкил этиш.

Модул бўйича тингловчиларнинг билими, кўникмаси, малакаси ва компетенцияларига қўйиладиган талаблар

Таълим тизимида номоддий маданий мерос курсини ўзлаштириш жараёнида амалга ошириладиган масалалар доирасида:

Тингловчи:

- номоддий маданий мероснинг мазмун, моҳиятини;
- номоддий маданий мерос муҳофазаси борасида ЮНЕСКО томонидан ва Ўзбекистонда қабул қилинган қонун ҳужжатлари ва ҳуқуқий-норматив ҳужжатларни;
- номоддий маданий мероснинг соҳалари, турларини;
- муסיқа санъати билан боғлиқ номоддий маданий мерос жанрларини;
- номоддий маданий мероснинг таълим муассасаларида ўрганилишига қаратилган мақсад ва вазифаларни **билиши** лозим.

Тингловчи:

- сахна санъати (Art performing) билан боғлиқ номоддий маданий меросни таснифлаш;
- номоддий маданий мерос муҳофазаси борасида тегишли мамлакатларда амалга ошириладиган ишларни таҳлил этиш;
- муסיқа санъатининг тегишли соҳаларининг ўзлаштирилишида номоддий маданий мерос намуналаридан фойдаланишни йўлга қўйиш;
- номоддий маданий мерос муҳофазаси борасида мамлакатимизда амалга ошириладиган ишлардан таълим жараёнида талабаларни хабардор қилиш;
- номоддий маданий мероснинг замонга мослашуви орқали сақлаб қолиниши мумкинлигини тушунган ҳолда уни таълим тизимида татбиқ этиш **кўникмаларига** эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- муסיқа санъатини ўзлаштиришда анъанавий услуб ва тажрибаларни қўллаш ҳамда педагогик фаолиятга татбиқ этиш;
- муסיқа санъатининг тегишли йўналишлари ва жанрларини ўзлаштиришда зарур бўлган услубий ва ўқув қўлланмаларини яратишда номоддий маданий меросдан самарали фойдаланиш;
- номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш борасидаги илғор тажрибаларни ўрганган ҳолда ўз педагогик фаолиятига татбиқ эта билиш;
- замонавий техник воситаларни номоддий маданий меросни ўрганишда қўллаш;

- хорижий давлатларда номоддий маданий мероснинг таълим тизимида ўзлаштирилиши бўйича амалга оширилган тажрибаларни ўқув жараёнига татбиқ этиш;
- номоддий маданий меросни ташувчилар (носитель)дан таълим жараёнида фойдаланиш **малакаларига** эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- номоддий маданий мероснинг моҳиятини тушунган ҳолда уни таснифлай олиш;
- номоддий маданий мероснинг тегишли жанрларини ва уни ўзлаштиришдаги анъанавий услубларни таълим тизимида татбиқ этиш;
- фольклор мусиқий асарларини ўзлаштириш услубларини талабаларга сингдириш;
- номоддий маданий мероснинг таълим тизимида ўрганилиши борасида илғор маҳаллий ва хорижий тажрибалардан фойдаланган ҳолда машғулотларни ташкил этиш **компетенцияларига** эга бўлиши лозим.

Модулни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича тавсиялар

“Таълим тизимида номоддий маданий мерос” курси маъруза, амалий ва кўчма машғулотлар шаклида олиб борилади.

Курсни ўқитиш жараёнида таълимнинг замонавий методлари, ахборот коммуникация технологиялари қўлланилиши назарда тутилган.

маъруза дарсларида замонавий компьютер технологиялари ёрдамида презентацион ва электрон-дидактик технологиялардан, шунингдек анъанавий ва замонавий дирижёрлик асарларидан;

ўтказиладиган амалий машғулотларда техник воситалардан, экспресс-сўровлар, тест сўровлари, ақлий ҳужум, гуруҳли фикрлаш, кичик гуруҳлар билан ишлаш, коллоквиум ўтказиш, ижрочилик малакаларини шакллантириш ва бошқа интерактив таълим усулларини қўллаш назарда тутилади.

Модулнинг ўқув режадаги бошқа модуллар билан боғлиқлиги ва узвийлиги

“Таълим тизимида номоддий маданий мерос” модули мазмуни ўқув режадаги “Мусиқа санъати фанларини ўқитиш методикаси”, “Арт маркетинг”, “Мусиқа санъатида замонавий тенденциялар” ўқув модуллари билан узвий боғланган ҳолда педагогларнинг касбий педагогик тайёргарлик даражасини орттиришга хизмат қилади.

Модулнинг олий таълимдаги ўрни

Модулни ўзлаштириш орқали тингловчилар олий таълим муассасаларида номоддий маданий мероснинг ўрганилишини таъминлаш, замонавий услублар билан бойитилган ҳолда амалда қўллаш ва талабалар билимини баҳолашга доир касбий компетентликка эга бўладилар.

Модул бўйича соатлар тақсимоти:

№	Модул мавзулари	Тингловчининг ўқув юкламаси, соат					Мустақил таълим
		Ҳаммаси	Аудитория ўқув юкламаси				
			Жами	назарий	амалий		
1.	Номоддий маданий мерос муҳофазасига оид ЮНЕСКО ҳужжатлари	4	4	2	2		
2.	Ўзбекистонда номоддий маданий мерос муҳофазаси бўйича қонунчилик. Давлат дастури.	6	4	2	2		2
3.	Номоддий маданий мероснинг соҳалари	4	4	2	2		
4.	Номоддий маданий мерос муҳофазасида жаҳон тажрибаси. Халқаро алоқалар	6	6	2	4		
5.	Номоддий маданий мероснинг мусиқа санъати билан боғлиқ турлари. Маҳаллий мусиқий услублар ва жанрлар	2	2		2		
6.	Рақс. Халқ томоша санъати. Миллий ўйинлар. Урф-одат, маросим ва байрамлар, маданий маконлар	2	2		2		
7.	Хорижий адабиётлар таҳлили, таълим жараёнига тадбиқ этиш масалалари	2	2		2		
8.	Миллий ҳунармандчилик мактаблари	2	2			2	
9.	Фольклор мусиқа санъати	2	2			2	
Жами:		30	28	8	16	4	2

НАЗАРИЙ МАШҒУЛОТЛАР МАЗМУНИ

1-мавзу: Номоддий маданий мерос муҳофазасига оид ЮНЕСКО хужжатлари. (2 соат)

ЮНЕСКО конвенциялари. Номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш бўйича халқаро Конвенция. Оператив Йўриқнома. Конвенция органлари. Конвенция рўйхатлари ва Реестри. Иштирокчи давлатларнинг вазифалари.

2-мавзу: Ўзбекистонда номоддий маданий мерос муҳофазаси бўйича қонунчилик. Давлат дастури. (2 соат)

Маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш тўғрисида Ўзбекистон Республикаси Қонуни (2001 йилда қабул қилинган, 2003 ва 2010 йилларда кўшимча ва ўзгартиришлар киритилган). 2010-2020 йилларда номоддий маданий мерос объектларини муҳофаза қилиш, асраш, тарғиб қилиш ва улардан фойдаланиш Давлат дастури. Номоддий маданий мерос муҳофазасига оид норматив-ҳуқуқий хужжатлар.

3-мавзу: Номоддий маданий мероснинг соҳалари. (2 соат)

Ўзликни намоён қилишнинг оғзаки шакл ва анъаналари. Ижро санъати. Сахнавий ижро санъатининг жанрлари. Урф-одат, маросим ва байрамлар, маданий маконлар. Табиат ва коинот билан боғлиқ билим ва кўникмалар. Анъанавий ҳунармандчилик.

4-мавзу: Номоддий маданий мерос муҳофазасида жаҳон тажрибаси. Халқаро алоқалар. (2 соат)

Номоддий маданий мерос муҳофазасида Корея, Хитой, Япония, Бразилия, Мўғулистон ва бошқа давлатлар тажрибаси. Номоддий маданий мерос билан боғлиқ халқаро ва минтақавий ташкилотлар. Ўзбекистондаги институтлар ва экспертлар томонидан олиб борилаётган халқаро алоқлар ва уларнинг натижалари.

АМАЛИЙ МАШҒУЛОТЛАР МАЗМУНИ

Маърузадан сўнг режалаштирилган дастлабки тўрт мавзу бўйича амалий машғулотлар маъруза машғулотининг мавзуси асосида ташкил этилади. Бунда тингловчилар мустақил равишда, шунингдек педагог томонидан таклиф этилган йўналиш бўйича амалий топшириқларни бажарадилар. Топшириқ ёзма, савол-жавоб тарзида ёки амалий ижро ёки бошқа шаклда бажарилиши мумкин.

Назарий таълим режалаштирилмаган амалий машғулотлар қўйида келтирилган режалар асосида ташкил этилади. Амалий машғулотлар тингловчиларнинг таклиф этилаётган мавзуга бўлган муносабатини ёзма, оғзаки жавоб ёки амалий ижро кўринишларида ифода этишлари учун имкон яратиши кўзда тутилган. Амалий машғулотлардаги режалаштирилган масалалар педагог томонидан махсус тайёрланган тарқатма материаллар,

ёзма манбалар, кўшимча воситалар, шунингдек оркестр ёки хор жамоалари билан амалий ишлаш орқали тингловчиларнинг фаоллигини ошириш учун хизмат қилиши керак.

1-амалий машғулот: Номоддий маданий мерос муҳофазасига оид ЮНЕСКО ҳужжатлари (2 соат)

Мазкур мавзу юзасидан тингловчилар ЮНЕСКО томонидан номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш борасида қабул қилинган ҳужжатларни ўрганиш асосида ҳар битта ҳужжатнинг мазмун-моҳияти, унда кўйилган вазифалар ва ушбу вазифаларни амалга ошириш имкониятлари, шароитлари тўғрисида фикр алмашадилар. Ушбу ҳужжатларни талабаларга яхши ва замонавий ахборот воситалари ёрдамида тушунтириш йўллари биргаликда излаб топадилар.

2- амалий машғулот: Ўзбекистонда номоддий маданий мерос муҳофазаси бўйича қонунчилик. Давлат дастури (2 соат)

Тингловчилар томонидан номоддий маданий мерос муҳофазаси борасида қабул қилинган қонунлар таққосланади, уларнинг такомиллашув жараёни таҳлил этилади, Ўзбекистонда қабул қилинган қонунларнинг Конвенция мақсадларига мос келиши ва ундаги зиддиятлар ўрганилади, қонунчиликни такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқилади. Бунинг учун тингловчилар мустақил равишда хорижий адабиётлар ва ИНТЕРНЕТдан кўшимча маълумотлар тўплайдилар ҳамда мавзу бўйича кўтарилган масалалар бўйича амалий кўникмаларини намоёниш этадилар.

3- амалий машғулот: Номоддий маданий мероснинг соҳалари (2 соат)

Аввалдан режалаштирилган ҳолда тингловчилар орасида номоддий маданий мероснинг соҳалари бўлиниши ва ҳар битта тингловчи номоддий маданий мероснинг тегишли соҳаси бўйича ўз маълумотларини тақдимот (презентация) кўринишида тақдим этади. Тингловчилар томонидан соҳага оид бўлиб, қамраб олинмаган тур ва жанрлар муҳокама этилади ва тўлдирилади. Номоддий маданий мероснинг рўйхатларига киритилган номзодлар ўрганилади, яна қайси номзодларни рўйхатга киритиш ёки қичариб ташлаш, бошқа рўйхатга ўтказиш бўйича тавсиялар ишлаб чиқилади.

4- амалий машғулот: Номоддий маданий мерос муҳофазасида жаҳон тажрибаси. Халқаро алоқалар (2 соат)

Тингловчиларга олдиндан маълум бир давлатда номоддий маданий меросни муҳофаза қилиш борасида илғор тажрибаларни ўрганиб келиш тавсия этилади. Амалий машғулот давомида ушбу тажрибани бизнинг мамлакатимизда татбиқ этиш масалалари таҳлил этилади. Халқаро алоқаларни ривожлантириш бўйича фикр-мулоҳазалар эшитилади. Халқаро лойиҳалар ва уларда Ўзбекистоннинг иштироки масалалари таҳлил этилади.

Халқаро алоқаларни янада ривожлантириш истиқболлари аниқланади. Ўзбекистон номоддий маданий меросини халқаро миқёсда тарғиб этиш истиқболлари ўрганилади.

5-амалий машғулот: Номоддий маданий мероснинг мусиқа санъати билан боғлиқ турлари. Маҳаллий мусиқий услублар ва жанрлар (2 соат)

Ҳар битта тингловчи ўз мусиқа йўналиши бўйича ўзининг педагогик фаолиятида номоддий маданий меросдан қай даражада фойдаланаётганлиги тўғрисида маълумот беради. Мунозара ва баҳс ёрдамида тегишли педагогнинг фаолиятига баҳо берилади. Ҳар бир жанр, тур бўйича номоддий маданий меросдан самарали фойдаланиш масалалари бўйича тавсиялар ишлаб чиқилишига эришилади. Худудий мусиқий услубларнинг умумий ўзбек мусиқа маданиятидаги ўрни ва улар бўйича кўникмаларнинг талабалар томонидан яхши ўзлаштирилиши учун зарур бўлган топшириқлар берилади.

6-амалий машғулот: Рақс. Халқ томоша санъати. Миллий ўйинлар. Урф-одат, маросим ва байрамлар, маданий маконлар (2 соат)

Олдиндан келишилган ҳолда номоддий маданий мероснинг тегишли соҳа ва турлари бўйича тингловчилар мустақил равишда маълумотлар тўплайдилар ва ташкил этиладиган амалий машғулот даврида ўз қарашларини баён этадилар. Энг самарали ва илғор деб топилган таъсир воситаларининг янада чуқурроқ ўзлаштирилиши учун баҳс-мунозаралар ташкил этилади. Машғулот якунида жамога таъсир воситаларининг энг намунали деб топилганлари умумлаштирилиб, таълим тизимига татбиқ этиш масалалари муҳокама этилади.

7-амалий машғулот: Хорижий адабиётлар ва электрон манбалар таҳлили, таълим жараёнига татбиқ этиш масалалари (2 соат)

Номоддий маданий мерос билан боғлиқ хорижий тилдаги адабиётлар машғулот даврида таҳлил этилади. Бунда ЮНЕСКО томонидан қабул қилинган Конвенция, Оператив Йўриқнома, тегишли ИНТЕРНЕТ сайтларида маълумотларга алоҳида эътибор қаратилиб, хорижий тилларда чоп этилган бошқа манбалар танқидий нуқтаи-назардан ўрганилади. Бунинг натижасида Ўзбекистонда чоп этиладиган босма электрон манбаларни такомиллаштириш ва уларни таълим жараёнига татбиқ этиш масалалари кўриб чиқилади.

8-амалий машғулот: Миллий ҳунармандчилик мактаблари (2 соат)

Тингловчилар Ўзбекистон худудида тарқалган ҳунармандчилик турлари ва яратилган мактаблар тўғрисида маълумотлар тўплайдилар. Ҳунармандчилик турларини уларда фойдаланиладиган хом ашё нуқтаи-назаридан таснифлайдилар. Ҳунармандчиликнинг энг кенг тарқалган кулолчилик, ёғоч ўймакорлиги, гиламчилик, дўппихўзлик, каштачилик ва

бошқа турлари бўйича ҳудудларда шаклланган мактаблар ва уларнинг бошқа мактаблардан фарқларини таҳлил қилган ҳолда соҳа ичига чуқурроқ кириб боришлари учун шароит яратилади. Тингловчилар томонидан тайёрланган маълумотлар таҳлил этилиб, хулосалар чиқарилади.

КЎЧМА МАШҒУЛОТЛАР МАЗМУНИ

Маъруза амалий машғулотлардан сўнг режалаштирилган кўчма машғулотлар тингловчиларнинг маъруза ва амалий машғулотларда олган билим ва кўникмаларини янада мустаҳкамлаш мақсадида жойларда (устахона, музей, бадий жамоаларнинг репетиция хоналари ва бошқа) ўтказилади. Бунда, тингловчилар номоддий маданий меросни ўзида сақловчи, уни ўз амалий фаолиятида татбиқ этувчилар билан мулоқот қилиш, уларнинг амалий фаолиятини кузатиш, улар томонидан яратилаётган санъат асарлари билан танишиш имкониятига эга бўладилар.

1-кўчма машғулот: Миллий ҳунармандчилик мактаблари

Тингловчилар Тошкент шаҳрида жойлашган миллий ҳунармандчилик устахоналаридан бирига ёки миллий ҳунарманчилик устахоналари жойлашган марказлардан бирига ташриф буюрадилар. Олдиндан келишилган ҳунарманд ўз фаолияти тўғрисида суҳбатлашиши қаторида ушбу ҳунарнинг ўзига хос томонлари, устозлари, шогирдлари тўғрисида маълумотлар бериб, ўзининг кундалик бажарадиган амалий фаолиятини намойиш этиб беради. Шу билан бир қаторда тингловчилар ҳунарманднинг ишлари ёки мастер-классларидан намуналарни томоша қилиб, ўз фикрларини баён этишлари учун шароит яратилади.

2-кўчма машғулот: Фольклор мусиқаси

Тингловчилар Тошкент шаҳридаги маданият ва аҳоли дас олиш марказларидан бирида доимий фаолият юритиб келаётган фольклор-этнографик жамоалардан бирининг репетиция жараёнига ташриф буюришади. Репетиция жараёни давомида тингловчиларнинг тегишли ҳаваскорлик жамоаси аъзолари ва раҳбари билан мулоқот қилиши, уларнинг ишида (хоҳишга кўра) иштирок этишига йўл қўйилади. Тингловчилар фольклор-этнографик жамоанинг репертуари, унга киритилган мусиқий асарлар, урф-одат ва маросимлар, иштирокчилар фойдаланаётган мусиқа чолғулари, сахна либослари билан яқиндан танишиш имкониятига эга бўладилар.

Мустақил ишни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни

Тингловчи мустақил ишни муайян модулни хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қуйидаги шакллардан фойдаланиб тайёрлаши тавсия этилади:

- меъёрий ҳужжатлардан, ўқув ва илмий адабиётлардан фойдаланиш асосида модул мавзуларини ўрганиш;
- тарқатма материаллар бўйича маърузалар қисмини ўзлаштириш;

- автоматлаштирилган ўргатувчи ва назорат қилувчи дастурлар билан ишлаш;
- махсус адабиётлар бўйича модуль бўлими ёки мавзулари устида ишлаш;
- тингловчининг касбий фаолияти билан боғлиқ бўлган модуль бўлими ва мавзуларни чуқур ўрганиш.

ЎҚИТИШ ШАКЛЛАРИ

Мазкур модул бўйича қуйидаги ўқитиш шаклларидан фойдаланилади:

- маърузалар, амалий машғулотлар (маълумотлар ва технологияларни англаб олиш, ақлий қизиқишни ривожлантириш, назарий билимларни мустақамлаш), кўчма машғулотлар;
- давра суҳбатлари (муаммо ечимлари бўйича таклиф бериш қобилиятини ошириш, эшитиш, идрок қилиш ва мантиқий хулосалар чиқариш);
- баҳс ва мунозаралар (лойиҳалар ечими бўйича далиллар ва асосли аргументларни тақдим қилиш, эшитиш ва муаммолар ечимини топиш қобилиятини ривожлантириш).

БАҲОЛАШ МЕЗОНИ

№	Баҳолаш турлари	Максимал балл	Изоҳ
1.	Тест топшириқлари	2.5	1 балл
2.	Номоддий маданий мероснинг мусиқий намуналарини ижро этиб бериш		1 балл
3.	Мустақил иш		0,5 балл

АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ

I. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. И.А.Каримов. Юксак маънавият - енгилмас куч. Т.: “Маънавият”. –Т.: 2008. -176 б.
2. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. - Т.: “Ўзбекистон”. 2011. -440 б.
3. И.А.Каримов. Она юртимиз бахту иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.
4. И.А.Каримов. Озодлик ҳавосидан тўйиб нафас олган халқ ўз йўлидан ҳеч қачон қайтмайди. Т. “Ўзбекистон”, 2016. – 28 б.

5. И.А.Каримов. Ҳаёт синовларида тобланган Қашқадарё эли ҳар қандай юксак маррани эгаллашга қодир. Т. “Ўзбекистон”, 2016. – 28 б.

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16-февралдаги “Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Қарори.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги 4732-сон Фармони.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги “Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш чора тадбирлари тўғрисида”ги 242-сонли Қарори.

III. Махсус адабиётлар

1. Маданият соҳасига оид меъёрий ҳужжатлар тўплами. Ўз.Р.Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, 2010 й.
2. List of Intangible Cultural Heritage in Need of Urgent Safeguarding. UNESCO, 2009.
3. Basic Text of the Convention for the Safeguarding of the Intangible Cultural Heritage, UNESCO, 2014, Paris.
4. Ў.Тошматов, Н.Исакулова. Номоддий маданий меросни муҳофаза қилишнинг ҳуқуқий асослари (монография). Тошкент, 2015 й.
5. Основные тексты Международной конвенции об охране нематериального культурного наследия. ЮНЕСКО, 2014 г.

IV. Интернет ресурслари

1. <http://www.unesco.org>
2. <http://www.ichcap.org>
3. www/nmm.uz
4. www.ziyonet.uz
5. www.edu.uz
6. www.infocom.uz
7. www.lugat.uz